

Pismo społeczne, ekonomiczne i literackie

W numerze

POLACY

Polskie akcenty w jubileuszu miasta

25-26 sierpnia 2007 r. odbyły się obchody 750-lecia miasta Nowogród Wołyński. W ramach tego jubileuszu zorganizowano Międzynarodowe Święto Kultury i Sztuki „Łesiny Dżerela” („ródła Łesi”). Na tę znaczącą w dziejach miasta imprezę przyjechało bardzo dużo gości z Ukrainy i z całego świata. • 3

WYDARZENIA

„Jaskółki” nie zniżają lotu

Jesteśmy szczęśliwi i pełni sił, aby swymi występami nadal służyć wzmocnieniu przyjaźni pomiędzy naszymi narodami – Ukrainą i Polską. Dziękujemy organizatorom takich wspaniałych imprez. Do zobaczenia, kochana Ojczyzno naszych dziadków! Do milego następnego spotkania nasi nowi przyjaciele! • 4

Dwa lata Sejmu V. kadencji

Sejm piątej kadencji to już historia. Było wiele sporów i tarć. Rzadko kiedy posłowie potrafili znaleźć wspólne zdanie. Burze, kryzysy, kłótnie – to chleb powszedni minionych dwóch lat.

Marszałek Ludwik Dorn – zgodnie z wolą posłów – podpisał uchwałę o samorozwiązaniu Sejmu

Pierwszemu, uroczystemu posiedzeniu Sejmu zaw sze towarzyszy nadzieja, że nowa kadencja będzie lepsza. Tak było też dwa lata temu. Nikt jednak nie przypuszczał, że o potrzebie nowych wyborów będzie się mówić już kilka tygodni później.

Rozmowy między, jak się wtedy wydawało, siostrzanymi partiami: PiS i PO o utworzeniu koalicji, zakończyły się fiaskiem.

Mniejszościowy rząd Kazimierza Marcinkiewicza przez wiele miesięcy dryfował, aż do zawarcia koalicji z Samoobroną i LPR. W końcu na czele rządu stanął sam Jarosław Kaczyński. O stabilizacji nie było jednak mowy.

Sejm pracował mimo ciągłych zawirowań. Posłowie uchwalili 384 ustawy, w tym o likwidacji WSI, utworzeniu CBA, sądach 24-godzinnych, becikowym, urlopach macierzyńskich.

Nie wszystkie jednak sztańdardowe projekty partii rządzącej weszły w życie. Nowy kształt lustracji zakwestionował Trybunał Konstytucyjny.

Nie brakowało burzliwych debat i prawdziwych sejmowych wojen. Walka o zmianę ustawy zasadniczej, która zastrzyłaby przepisy antyaborcyjne, doprowadziła do rozłamu w partii. Marek Jurek zrezygnował z partyjnej legitymacji i funkcji Marszałka Sejmu. Zastąpił go Ludwik Dorn.

W ławach poselskich przez ostatnie dwa lata zasiadał też drugi od 1989 roku poseł, który sprawując mandat trafił do aresztu, na co wyraził zgodę Sejm. Mowa o Stanisławie Łyżwińskim, oskarżonym o udział w tzw. seksaferze.

PAP

(fot. Paweł Kula)

12 września w Ambasadzie RP na Ukrainie odbyło się uroczyste przyjęcie z okazji obchodzonego w sierpniu (patrz nr 310) Dnia Wojska Polskiego. Na zdjęciu: Attaché obrony pułkownik Krzysztof Kucharski w gronie weteranów Wojska Polskiego i działaczy polonijnych z Żytomierza

KOS

Ex libris

Swoi o swoim dla swoich

Podczas prezentacji pierwszej książki o Dowbyszu

W niedzielę 2 września w słynnym Dowbyszu (bardziej znanym z historii jako Marchlewsk – centrum byłego Polskiego Rejonu Narodowościowego imienia Juliana Marchlewskiego) odbyło się niecodzienne (można rzec – historyczne) wydarzenie. W tym bowiem dniu w auli dowbyskiej szkoły zebrała się liczna grupa ludzi (średniej wielkości sala była zapelniona po brzegi), żeby wziąć udział w prezentacji pierwszej (i to w języku polskim) książki o Dowbyszu,

zatytułowanej „Довбиш. Історія, факти. Минуле та реальність” (Житомир: „Полісся”, 2007).

Autorami niedużej (108 stron) książki w ładnej, kolorowej okładce z polską mapą i wizerunkiem Chrystusa w tle są: Stefan Kuriata, prezes miejscowego Towarzystwa Polaków im. Jana Pawła II i jednocześnie dyrektor miejscowej piekarni, i Aleksander Kondratiuk – pracownik romanowskiej administracji państwowej, a także nauczyciel historii i jednocześnie – członek Pol-

skiego Towarzystwa Naukowego w Żytomierzu.

Autorzy szli do tego wspólnego wydania kilka lat i każdy – swoją drogą, bowiem Pan Stefan Kuriata od wielu lat gromadził materiały powiązane z Dowbyszem i rejonem marchlewskim, zaś pan Aleksander od siedmiu lat zajmuje się osadnictwem polskim w południowych powiatach Żytomierszczyzny w ramach działalności zespołu badawczego wspomnianego już Towarzystwa.

Ciąg dalszy na str. 3

Pałace problemy

В Києві відбулася чотириденна консультативна зустріч представників міністерств закордонних справ України і Республіки Польща, де обговорювалися також проблеми, які розглядалися під час планової робочої поїздки Омбудсмана України у Львівську область. Там, на контрольно-пропускному пункті «Шегині-Медика», Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова і Захисник громадянських прав Республіки Польща Януш Кохановські підписали Спільне звернення до глав держав і урядів України та Польщі про необхідність вжити невідкладних додаткових заходів щодо дотримання прав людини при перетині державного кордону між двома країнами. Документ має особливе політичне значення, враховуючи перспективу приєднання Республіки Польща з 1 січня 2008 року до Шенгенської угоди.

Робоча поїздка Ніни Карпачової в цьому регіоні розпочалася з її візиту до Генерального консульства Республіки Польща у Львові. В бесідах Омбудсмана з його керівництвом з'ясувалось: візове забезпечення – у кризовому стані. Черга за польськими візами, за кожен з яких з 2008 року, можливо, доведеться платити по 35 євро, досягла 100 тисяч осіб. Вона не скорочується навіть при тримісячній роботі консульства, в штаті якого налічується 80 фахівців. Щодоби тут оформлюють 1800 – 2200 віз, що майже втричі менше потреби. До цього додаються складнощі, пов'язані з тіншовим бізнесом посередницьких фірм. Польська сторона вимушена тимчасово припинити видачу віз комерційним фірмам, щоб, за висловом Ніни Карпачової, ліквідувати передумови тіншової візової дипломатії.

Ще одним проблемним питанням для Генерального консульства Республіки Польща є захист прав її громадян на території консульського округу в Україні. Дехто з них порушує існуючі у нас правила перебування і проживання іноземців, вчиняє хуліганські дії, вживає спиртні напої, губить документи і гроші, потрапляє у дорожньо-транспортні пригоди. Через це виникає безліч неузгодженостей і непорозумінь зі встановленням співробітниками ДАІ винних у порушеннях та застосуванням до них в нашій країні польського страхового полісу. Про ці факти, які добре відомі громадськості і правоохоронним органам, неодноразово повідомляли засоби масової інформації України та Польщі.

Омбудсмана України особливо непокоїть, чи буде сповна забезпечуватися право украї-

Ніна Карпачова: «Не допускати подальшого порушення прав українських громадян з приєднанням Польщі до Шенгенської угоди – обов'язок держави»

їнських громадян на законний доступ на територію Польщі в умовах її приєднання з 1 січня 2008 року до Шенгенської угоди. Адже зросте не тільки вартість візи, жорсткішими стануть і вимоги до відповідних документів, до оформлення медичного і цивільного страхування, що додатково збільшить витрати наших співвітчизників на отримання віз. І хоча польська сторона не зацікавлена у створенні нових перешкод у транскордонному спілкуванні громадян обох держав (особливо тих, які проживають у прикордонній зоні), Генконсульство Республіки Польща поки що не володіє інформацією щодо технічного вирішення питань, які неминуче виникнуть з наступного року.

Уповноважений в бесіді з керівництвом Прикордонної і Митної служб України висловила стурбованість тим, що за сім останніх років на українсько-польському кордоні не відкрито жодного нового пункту його перетину, а існуючі шість автотранспортних і один піший працюють з перевантаженням. Тільки за одну добу з 5 на 6 вересня нинішнього року через кордон у районі «Шегині – Медика» було здійснено 42438 перетинів, з них близько 15 тисяч автомобільних, і це при проектній пропускній спроможності пункту 8500 машин. Багато водіїв, з якими в нескінченній черзі спілкувалися Омбудсмени України і Польщі, розповіли про факти утиску прав людини, пов'язані з дорожньо-транспортними пригодами, з неправомірними діями правоохоронців, з втратою документів, з хворобами через неналежні санітарні умови та відсутність стаціонарного медичного пункту. Тому, вважає Ніна Карпачова, необхідно прискорити будівництво додаткових контрольних-пропускних пунктів.

Омбудсман України відвідала пункт тимчасового тримання нелегальних мігрантів у Львівській прикордонній зоні. Оскільки Україну як транзитну територію дедалі частіше використовують нелегальні мігранти з країн Південно-Східної Азії, а також громадяни Молдови і Грузії, прямуючи до країн-членів Європейського Союзу, серед жителів прикордонних з Польщею районів діють кримінальні об'єднання

професійних провідників. В основі такої ситуації – глибокі соціально-економічні негаразди: безробіття, низький рівень життя в прикордонних місцевостях, несинхронізованість українського і польського митного законодавства, яким встановлюються неоднакові режими пропуску через державний кордон переважної більшості безакцизних та підакцизних товарів (тютюн, алкогольні вироби, автозапчастини, пальне, тощо), ціни на які в Україні та Польщі значно відрізняються. Омбудсман України, перебуваючи в пункті пропуску «Шегині – Медика», звернула увагу на те, що переважна більшість громадян обох країн здебільшого перетинають держкордон не в приватних справах чи з туристичною метою, а заради дрібних товарообмінних операцій, здійснюючи щодоби по 3 – 5 перетинів кордону. На жаль, для багатьох з них ця специфічна діяльність стала способом власного існування, а для деякого – майже другою професією, оскільки гарантує набагато вищий рівень фінансового і матеріального забезпечення, ніж суспільно корисна праця в промисловості, будівництві чи аграрному секторі.

13 грудня 2000 року, коли відбулася перша зустріч Ніни Карпачової з Омбудсманом Польщі, потік перетинів (6

зустрічей з посадовцями двох країн, спілкування з їх громадянами, ознайомлення з інфраструктурою пішого та автомобільних переходів Омбудсман України констатувала: за останні п'ять років ситуація з дотриманням прав людини на українсько-польському кордоні практично не покращилася.

Конструктивні переговори Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Ніни Карпачової із Захисником громадянських прав Республіки Польща Янушем Кохановським під час їхньої спільної перевірки на контрольно-пропускному пункті в районі «Шегині – Медика» проходили за участі представників місцевих органів державної влади, зокрема, воеводи Підкарпатського воєводства Польщі Єви Драус, заступника голови Львівської обласної Держадміністрації Зінона Котика, прикордонних і митних служб, супроводжувалися спілкуванням із тими, хто перетинає кордон автомобільними і пішим переходом. За підсумками цієї роботи було підписано Спільне звернення Омбудсманів України та Польщі до глав держав і урядів двох країн.

Цей документ, який преса встигла охрестити «десятьма заповідями двох Омбудсманів», містить пропозиції щодо безумовного забезпечення прав людини: прискорити виконання програми з розбудови інфраструктури державного кордону України з Польщею для створення додаткових пунктів перетину кордону (не менше шести) відповідно до нормативів ЄС; завершити реконструкцію пункту перетину державного кордону «Шегині – Медика», створивши додаткові смуги митного контролю; обладнати дахом коридор для пішого перетину кордону по всій його довжині; удосконалити до 1 січня 2008 року організацію проведення прикордонного і митного

мільйонів) на 542-кілометровій ділянці українсько-польського кордону в Львівській і Волинській областях перетворився до вересня 2007-го в могутню людську ріку (18 мільйонів), що значно обмежує право на свободу пересування, принижуює людську гідність багатогодинними виснажливими чергами на єдиному пішому переході «Шегині – Медика». Після ділових

контролю громадян в зоні пішого перетину кордону; запровадити телефон довіри на обох частинах пункту перетину українсько-польського кордону з метою отримання громадянами інформації щодо захисту своїх прав, а також для протидії порушенню цих прав службовими особами під час перетину кордону; створити однакові умови перетину кордону для громадян Ук-

раїни, Польщі та інших країн; провести уніфікацію та спрощення нормативно-правових актів стосовно перетину кордону; щоквартально проводити спільні навчання прикордонних і митних служб обох країн; покращити умови видачі віз у польських консульських установах в Україні до 30 червня 2008 року, а також докласти спільних зусиль для припинення нелегального бізнесу під час отримання віз; прискорити вирішення питання щодо забезпечення громадян України закордонними паспортами до 1 січня 2008 року; узгодити дії із забезпечення спрощених прикордонних контактів (і відповідно – перетину кордону) в умовах вступу Польщі до Шенгенської зони.

Тим часом польська сторона, як встановила Омбудсман України під час робочої поїздки Львівською областю, вже застосовує до своїх громадян діючі в Європейському Союзі спрощені правила прикордонного і митного контролю, які значно ліберальніші, ніж українські. А це дозволяє особам з польськими паспортами без особливих проблем проходити прикордонні формальності за наявності окремих ліній перетину і «зелених коридорів» для громадян країн, які є членами ЄС. Подвійні стандарти в підході польських прикордонників і митників до своїх і українських громадян так чи інакше призводять до пошуків останніми обхідних шляхів для перетину кордону. Ніна Карпачова разом зі своїм польським колегою Янушем Кохановським слідкує, що все ж вдасться на міждержавному рівні не допустити погіршення прав громадян України після входження Республіки Польща до Шенгенської зони.

За результатами робочої поїздки у Львівську область Уповноважений з прав людини Ніна Карпачова звернулася до Міністра закордонних справ України Арсенія Яценюка з поданням, в якому йдеться про необхідність врахувати у діяльності зовнішньополітичного відомства домовленостей, що були досягнуті між Омбудсманом України та Польщі під час їхнього спільного моніторингу ситуації з дотримання прав людини при перетині українсько-польського кордону, а також дати відповідні доручення ґрунтовно вивчити питання про наслідки для української сторони приєднання Республіки Польща до Шенгенської угоди.

«Кризова ситуація на кордоні між Україною і Польщею може призвести до нового поділу в Європі»

ревершують пропускну спроможність існуючих пунктів перетину.

Враховуючи складність ситуації на кордоні двох країн, Уповноважений вважає за необхідне вжити термінових заходів на рівні глав держав України та Республіки Польща щодо запобігання погіршенню транскордонних відносин між нашими країнами та перетворенню кордону між Україною і Польщею в нову лінію поділу у Європі. На думку Ніни Карпачової, наслідки майбутнього входження Польщі

до Шенгенської зони недостатньо прораховуються і прогножуються українською стороною. Складається враження, що польська сторона лише декларує бажання поліпшити існуючий між двома державами візовий режим, а ставить на перший план допомогу Європейського Союзу. Він має надати їй, як членові ЄС, не тільки достатні фінансово-матеріальні ресурси для переведення прикордонної і митної служб на європейські стандарти, а й гарантії створення договірно-правової бази щодо

візового режиму вже не між Україною і Республікою Польща, а між Україною і ЄС.

Про шляхи подолання цих проблем йшлося 11 – 12 вересня 2007 року на засіданні українсько-польської консультативної комісії по кордону за участю представників Уповноваженого. Ніна Карпачова пропонує Вікторіві Ющенку низку невідкладних дійових заходів, зокрема, щодо запобігання погіршенню транскордонних відносин між нашими країнами; термінового підписання угоди між

Україною і Польщею про місцевий прикордонний рух; врахування положень Спільного звернення Омбудсманів України і Польщі до глав держав і урядів двох країн під час XI саміту Україна – ЄС.

З поданням про дотримання прав людини на українсько-польському кордоні Уповноважений з прав людини Ніна Карпачова звернулася також до Прем'єр-міністра України Віктора Януковича.

Прес-служба
Уповноваженого з прав
людини

Уповноважений з прав людини Ніна Карпачова звернулася до Президента України Віктора Ющенка з поданням, в якому на прикладі Польщі загрозила увагу на тому, щоб не допустити погіршення візового режиму в українсько-польських відносинах, а також висловила занепокоєння ситуацією з дотриманням прав людини у зв'язку з приєднанням Республіки Польща з 1 січня 2008 року до Шенгенської угоди. Омбудсман наголошує на неготовності як українських, так і польських прикордонних, митних структур до роботи в умовах постійного зростання транспортних, вантажних та людських транскордонних потоків, які нині майже утричі пе-

Polskie akcenty w jubileuszu miasta

Z Nowogrodu
Wołyńskiego

Wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku Mirosław Jacoń (C) w gronie aktywistów Polskiego Stowarzyszenia im. Juliana Lublińskiego w Nowogrodzie Wołyńskim

25-26 sierpnia 2007 r. odbyły się obchody 750-lecia miasta Nowogród Wołyński. W ramach tego jubileuszu zorganizowano Międzynarodowe Święto Kultury i Sztuki „Łesiny Dżerela” („ródła Łesi”). Na tę znaczącą w dziejach miasta imprezę przyjechało bardzo dużo gości z Ukrainy i z całego świata. Polskie Stowarzyszenie im. Juliana Lublińskiego w Nowogrodzie Wołyńskim też wzięło udział w uroczystościach, a także w Festiwalu Mniejszości Narodowych.

W związku z tym do naszego Stowarzyszenia zawitał Wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku Mirosław Jacoń. Gościa z polskiej placówki dyplomatycznej przywitaliśmy na Ziemi Zwiąglińskiej tradycyjnie – chlebem i solą oraz Mazurkiem Dąbrowskiego.

Pan Wicekonsul w obecności Prezesa Stowarzyszenia Wiktorii Szewczenko spotkali się z prezydentem miasta, zwiedzili historyczne miejsca i muzeum Łesi Ukrainki. Czcigodny gość z Konsulatu RP w Łucku podziękował nam za uroczyste przyjęcie, za nasze zaangażowanie i pracę na rzecz ruchu polonijnego na Ukrainie.

Tego samego dnia, po południu, na scenie zmontowanej w centrum miasta setki widzów (mieszkańcy miasta i goście) byli przyjemnie zaskoczeni zachwycającym występem zespołu istniejącego przy Stowarzyszeniu im. J. Lublińskiego, w czasie którego chór odśpiewał m.in. „Hymn Polaków na Ukrainie”, Denis Iszczuk wykonał na skrzypcach nieśmiertelny polonez Ogińskiego, zaś Regina Singajewska wzruszyła obecnych pieśnią „Ave Maria zachowaj nas od zła”. Z uwagą wysłuchano też Alicji Jaszczuk, która zarecytowała okoliczności-

wy wiersz Jadwigi Jakubowskiej „Do Łesi Ukrainki”. Dodam, że nad przygotowaniem programu występów czuwali: Prezes Stowarzyszenia p. Wiktoria Szewczenko i dyrygent zespołu, członek Stowarzyszenia Łeś Adamowicz.

W niedzielę po wspólnej Mszy Świętej w kościele p.w. Podwyższenie Krzyża Świętego ksiądz Stefan

potrzebie i sposobach odrodzenia polskości w rodzinach polskich na Ukrainie, o konieczności pogłębienia znajomości języka polskiego i wiedzy o Kraju Ojczystym.

Chcę osobiście podziękować Pani Irenie za dobre słowa i prezent dla mnie (4 polskie książki wydane przez Stowarzyszenie Naukowe). W moim życiu to najcenniej-

Majewski zaprosił gości i członków Stowarzyszenia na plebanię (na zdjęciu powyżej), gdzie rozmawialiśmy o współpracy Stowarzyszenia i Kościoła, o istniejących problemach i sposobach ich rozwiązywania. Ksiądz Stefan zaproponował przeprowadzić takie spotkanie comiesięcznie, a najbliższe spotkanie poświęcić pamięci Jana Pawła II.

Równie ciekawą i niezwykle pozytywną była rozmowa naszych działaczy z goszczącą u nas Prezesem Polskiego Towarzystwa Naukowego w Żytomierzu, redaktorem naczelnym żytomierskiej „Gazety Polskiej” Ireną Perszko, w czasie której mówiliśmy o

szą nagrodą, gdyż dobrze pamiętam czasy, kiedy polska książka (o której zawsze marzyłem) była niedostępna, i jedynym źródłem języka był dla mnie modlitewnik mojej babci.

Na zakończenie imprezy Prezes Stowarzyszenia Pani Wiktoria Szewczenko podziękowała wszystkim za udział w uroczystościach, zaś o. Stefanowi za pomoc i cenne porady.

Leon BONKOWSKI

Wiceprezes Stowarzyszenia
im. J. Lublińskiego
w Nowogrodzie Wołyńskim
(Zdjęcia autora)

Kijów dzisiaj

Nowa księgarnia

30 sierpnia w Kijowie przy ulicy Meżyhirska 21 (Podół) odbyło się uroczyste otwarcie księgarni Wydawnictwa „СМОЛОЩИП”. To ukraińskie wydawnictwo, stworzone jeszcze na emigracji, po odzyskaniu przez Ukrainę niepodległości przeniosło swoją działalność do kraju.

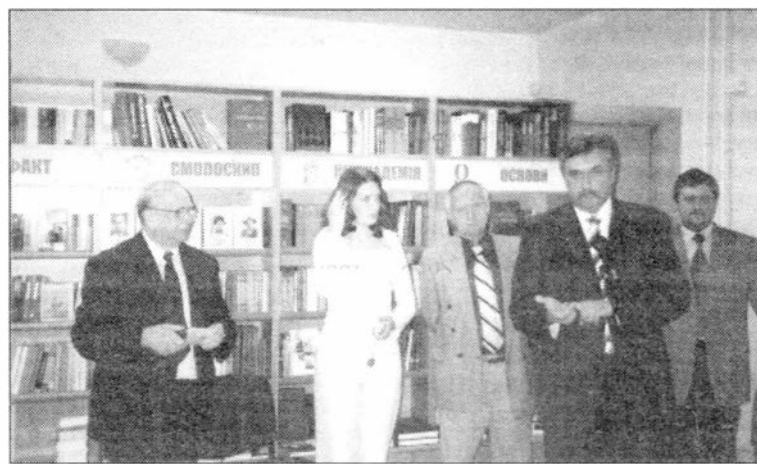
Podobnie jak Instytut Literacki Jerzego Gedroycia w Paryżu, „СМОЛОЩИП” za czasów sowieckich wydawał dysydencką literaturę o z zakresu walki o praworządność. Dziś księgarnia proponuje przede wszystkim ukraińskojęzyczną literaturę wydawnictw ukraińskich z dziedzin humanistycznych, chociaż, jak powiedział podczas otwarcia prezes zarządu „СМОЛОЩИП” Osyp

Zinkewycz, nie wyklucza on realizacji książek również w innych językach, w tym w języku polskim.

Otwarcie odbyło się w obecności bibliomanów z całej Ukrainy, młodzieży studenckiej, licznych mediów. Znany poeta ukraiński, były Ambasador Ukrainy w Polsce Dmytro Pawlyczko w swoim jak zawsze emocjonalnym wystąpieniu zwrócił uwagę na potrzebę promocji ukraińskich autorów nie tylko w kraju, lecz i za granicą. Jako przykład wymienił Niemcy i Polskę – kraje, które przekładają i rozpowszechniają utwory swoich pisarzy po całym Świecie.

BORD

(Zdjęcie autora)

Uroczystość otwarcia księgarni: przy mikrofonie przedstawiciel Sekretariatu Prezydenta Ukrainy Aleksander Bystruszkin

Ex libris

Swoi o swoim dla swoich

Ciąg dalszy ze str. 1

W końcu w 2006 roku dokonali wspólnego dzieła – Pan Stefan zebrał w całość gromadzone przez siebie materiały (nota bene – Towarzystwo, któremu prezesuje pan Stefan, założyło kilka lat temu muzeum krajoznawcze), a Pan Aleksander w ramach wydania opisał proces osadnictwa polskiego we wsiach byłego rejonu marchlewskiego.

Można byłoby wiele pisać o zaletach i niedociągnięciach (bo każde opracowanie ma niedociągnięcia – mniejsze lub większe) książki, o tym, czego tam brakuje, czego autorzy nie uwzględnili, kogo (czy co) pominęli. To wydaje się zbędne, artykuł w gazecie nie jest bowiem recenzją naukową.

Osoby, które zabierały głos, podeszły do oceny wydania życzliwie i zarazem wymagająco – prawie każdy występujący (miejscowi nauczyciele, bibliotekarze), w tym autor artykułu, mówił o tym, że jest to pierwsza książka o Dowbyszu i na tym polega jej główna cenna. Podkreślano, że jest napisana w sposób profesjonalny (szczególnie część naukowa, co zdarza się rzadko w podobnych opracowaniach), a zarazem mówiono o tym, czego w niej zabrakło. Prawie każdy był przekonany, że dojdzie do wydania nowej, uzupełnionej i poprawionej wersji, i prawie każdy zaproponował dorzucić do przyszłego (miejmy nadzieję) opracowania po rozdziale.

Do relacji trzeba dodać, że prezentację rozpoczął proboszcz

miejscowego Sanktuarium ks. Stanisław Firut SAC (na prezentacji był obecny także batiuszka prawosławny z miejscowej parafii), a w finale zabrali głos przewodniczący rad rejonowych powiatów baranowskiego, czerwononarmiejskiego i romanowskiego, a także przedstawiciel władz obwodowych Pani Swietłana Słastuchina z Wydziału ds. Kontaktów z Społecznością. Niestety, nie sposób przekazać życzliwej atmosfery i zainteresowania wszystkich zebranych, która wynikała z faktu, że zarówno autorzy w książce, jak i występujący, mówili o swoim do swoich.

Sergiusz RUDNICKI

Jeżeli masz dostęp
do Internetu,
czytaj naszą gazetę
pod adresem:
www.dk.com.ua

Польський Інститут у Києві і Культурно-мистецький та музейний комплекс „Мистецький арсенал” за підтримки Польського Інституту у Мінську запрошують Вас на II Дні Мистецтва перформанс у Києві, 21-22 вересня 2007 р., вул. Січневого Повстання 28-30.

МИСТЕЦЬКИЙ
АРСЕНАЛ
КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ТА МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС

Уже вдруге у Києві відбудуться Дні Мистецтва Перформанс. Як і торік, виступлять митці з Білорусі, Польщі і України, які представляють різні покоління та різні - подекуди дуже відмінні - художні течії. Презентації перформансу будуть супро-

воджуватися відеопоказами, лекціями і зустрічами з митцями. Безумовно, подією цьогорічних Днів Мистецтва Перформанс буде участь півонера цієї сфери у світі Збігнева Варпеховського. Куратор проекту: Вальдемар Татарчук (PL).

КУПОН
БЕСПЛАТНОГО ОБЪЯВЛЕНИЯ
(не более 20 слов)
Язык объявления (подчеркнуть): польский, украинский, русский.
Приклейте купон на Ваше объявление и вышлите по адресу:
01033, Украина, Киев,
ул. Саксаганского 40/85А
Редакция газеты
"Dziennik Kijowski"

Integracje muzyczne

Blisko 50. występów rocznie – w takim rytmie pracuje znany od wielu lat na

Ukrainie i w Polsce zespół folklorystyczny „Jaskółki” z Kijowskiego Domu Nauczyciela pod kierownictwem artystycznym Zasłużonej dla Kultury Polskiej Wiktorii Radik.

W czasie letnich wakacji, po pomyślnym zakończeniu roku studenckiego 2006/2007, w dniach 29.07-6.08. „Jaskółki” uczestniczyły w Polonijnych Warsztatach Folklorystycznych „Gdańsk 2007”, zorganizowanych przez Pomorski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Gdyni.

Piękne lato,
miłe wspomnienia

Już po raz drugi uczestniczymy w tych pięknie zorganizowanych warsztatach. W tym roku wzięło w nich udział blisko 140 osób z pięciu zespołów artystycznych z różnych środowisk polonijnych świata, w tym: „Polonez” z Budapesztu, „Polonia” z Niemiec, zespół szkolny z Grecji, polski zespół ze Szwajcarii i my, „Jaskółki” z Kijowa.

Mieszkałam w zielonej dzielnicy, w Śródmieściu, w zabytkowej bursie szkolnej z pięknym widokiem na dumnie płynącą Motławę i osiemnastowieczne kamienice.

Codziennie mieliśmy zajęcia, które prowadzili znani w Polsce i za granicami Kraju doświadczeni instruktorzy: Jacek Lewandowski (choreografia tańców polskich) oraz jego córka Marta (śpiew piosenek ludowych). Wynikiem zajęć stało się wzbogacenie wiedzy o polskiej kulturze

„Jaskółki” nie zniżają lotu

regionalnej, jak też uzupełnienie repertuaru koncertowego o nowe pozycje, z którymi w najbliższym czasie mamy zamiar zapoznać naszych widzów.

Wielką atrakcją były dla nas wycieczki po gdańskiej Starówce, zwiedzanie świątyń, licznych muzeów, zakupy prezentów i upominków na słynnym Jarmarku Franciszkanów, oglądanie panoramy miasta z Bazyliki Mariackiej. W dni słoneczne korzystaliśmy z okazji i opalaliśmy się na plażach Wrzeszcza i Sopotu, kąpiąc się w przejrzystych falach Bałtyku. Wieczory spędzaliśmy w atrakcyjnych gdańskich kawiarenkach przy towarzyskiej biesiadzie i tańcach na dyskotekach.

Prawdziwe święto
folkloru, pieśni,
muzyki i tańca

4 sierpnia zaproszono nas do udziału w IV Festiwalu Folkloru w miasteczku Czarne na Kaszubach, zorganizowanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury pod patronatem Marszałka

Województwa Pomorskiego, Wojewody Pomorskiego, Starosty Powiatu Człuchowskiego oraz Burmistrza Czarnego. Przegląd programu konkursowego trwał prawie pięć godzin; przyjechało ponad 20 zespołów ludowych z całej Polski, które zaprezentowały piękne programy muzyki ludowej i regionalnej.

Kolorowo, wesoło,
smacznie
i wykwintnie!

Na pięknej łące nad brzegiem ruczaju, w barwnym obramieniu drzew i kwiatów, pod czystym błękitnym niebem rozmiściło się miasteczko jarmarkowe z mistrzowskimi wyrobami rękodzieła ludowego. Miejscowy artyści sztuki stosowanej przedstawili bogatą kolekcję wyrobów: szydełkowanie, plecienie, szycie, haftowanie, rzeźbę, malowanie. Czego tu tylko nie było! Pomysł najdziwniejsze! Publiczność i wykonawców częstowano ze szczerego serca polskimi daniami, w tym też żołnierską grochów-

ką z wędzonym boczkim, pysznymi kielbaskami z różną, aromatyczną kawą i herbatką ziołową z ciasteczkami oraz jeszcze innymi napojami i przysmakami.

Doznaliśmy
niezwykłych
wrażeń

Dla prezentacji naszego zespołu wybraliśmy znaną w naszym wykonaniu na całej niemal Ukrainie wiązanek krakowskich piosenek, „Czerwone jabłuszko” i „Rano, rano, raniusieńko”. Soliści: Andrzej Kowalenko (tenor), Lilia Wajduczok i Ania Bagriaszowa (sopran) spali się świetnie. Otrzymaliśmy nie tylko długie i rzęsite brawa widzów, którzy podczas występów zgromadzili się przed sceną, śpiewając razem z nami, lecz i podbiliśmy srogie jury, które jednogłośnie przyznało nam pierwsze miejsce, „Złotego Kura” oraz „prezent w kopercie” na rozwój zespołu.

Zapoznaliśmy się z tak pięknymi ludźmi, z losami wielu Polaków, pochodzących z Ukrainy i Białorusi. Śpiewaliśmy wspólnie dumki ze łzami w oczach, a poczucie łączności grało w naszych sercach.

Mamy teraz przyjaciół niemal w całej Polsce. Wieczór pożegnalny w Gdańsku trwał do

rana. „Żegnamy was” – śpiewaliśmy z żalem każdemu odjeżdżającemu zespołowi. Zakochani nie mogli oderwać od siebie tęsknych spojrzeń. Pociągami Gdańsk-Warszawa-Kijów powróciliśmy na Ukrainę. Jesteśmy szczęśliwi i pełni sił, aby swymi występami nadal służyć wzmocnieniu przyjaźni pomiędzy naszymi narodami – Ukrainą i Polską. Dziękujemy organizatorom takich wspaniałych imprez. Do zobaczenia, kochana Ojczyzno naszych dziadków! Do milego następnego spotkania nasi nowi przyjaciele!

Wiktorii RADIK

Prezes KNKSP „Zgoda”,

Kierownik artystyczny zespołu „Jaskółki”

Wraz z pierwszą nagrodą otrzymaliśmy „Złotego Kura”!

Nowa książka

Polska, Polacy i europejskie wzornictwo

Niedawno w Charkowie ukazała się książka rektora Charkowskiej Państwowej Akademii Wzornictwa i Sztuk Pięknych Wiktora Danylenki p.t. „Przyszłość europejskiego wzornictwa: Czechy, Polska, Ukraina”.

Autor zawarł w książce własne przemyślenia na temat roli i wpływu Centralnej i Wschodniej Europy, a więc m.in. Czech, Polski i Ukrainy, na przyszłość europejskiej sztuki wzorniczej.

Wiktor Danylenko – w oparciu o analizę globalistycznych i narodowych elementów współczesnej sztuki wzorniczej oraz po dokonaniu zestawienia stanu wzornictwa w Czechach, Polsce i na Ukrainie z analogiczną mapą świata – doszedł do wniosku, że kraje te mają wszelkie możliwości, aby stać się liderami pewnego konkretnego kierunku w europejskim wzornictwie. Co więcej – mogą odegrać rolę jednego z katalizatorów w procesie odnalezienia przez kulturę Europy samej siebie w nowych warunkach historycznych.

Ów kierunek to twórczość artystyczno-projektowa, której celem nie jest służenie gigantomanii i hiperteknologii w pro-

cesie tworzenia przedmiotów i zagospodarowywania środowiska. Natomiast ma on charakter głęboko humanistyczny.

W. Danylenko nie ogranicza się wyłącznie do kwestii związanych ze wzornictwem. Dokonuje on także analizy mentalności każdego z trzech tak bardzo bliskich sobie narodów słowiańskich. O Polakach pisze tak: „Polacy zasługują na wielki szacunek ze względu na to, że z tak niesamowitym zacięciem troszczyli się o swój języki i tradycję. Przez długi okres czasu proces ten odbywał się w głębokim „podziemiu”. Zachowana przez nich kultura ma ważne znaczenie dla całego świata ze względu na jej swoisty artyzm”.

Autor zwraca uwagę na stosunek Polski do swoich sąsiadów: „Obecnie Polacy do swoich najbliższych sąsiadów odnoszą się po przyjacielsku. Starają się zapomnieć o polsko-ukraińskich konfliktach i zbudować partnerskie stosunki między oboma krajami. O Czechach mówią, że są oni trochę „zniemczeni” jak dla prawdziwych Słowian. Jednak Czesi bardzo zyskali w oczach Polaków, kiedy wybrali na prezydenta kra-

ju znanego literata”. Ukraiński znawca sztuki zwraca uwagę także na wygląd zewnętrzny Polaków: „Większość Polaków posiada tzw. dobry smak. Nawet jeśli brakuje im pieniędzy lub wcale ich nie mają, to mimo wszystko udaje się im wyglądać „trenty””.

Wiktor Danylenko znajduje wspólne cechy „narodowych” charakterów Polaków i Ukraińców. Badacz dzieli się spostrzeżeniami pewnej Angielki polskiego pochodzenia. Miała ona zaledwie 3 lata, kiedy wywieziono ją do Londynu. Do Polski przyjechała już jako dorosła kobieta, która patrzyła na Ojczyznę oczami Angielki. Dziwiły ją rzeczy, które np. Ukraińców nie są w stanie zadziwić. Owa kobieta nie mogła zrozumieć, dlaczego w Polsce zabójstwo dziecka jest odbierane jako coś niesłychanego, oburzającego i odrażającego! Dziwiła się, dlaczego Polacy nie rozumieją konieczności stworzenia „wolnych od dzieci”, jak to ma miejsce w Anglii. Ukraińcy, mówiąc szczerze, w tej kwestii także nie rozumieją Anglików.

Spostrzeżenia angielskiej pani świadczą o tym, że Polacy i

Ukraińcy mają jednakową mentalność. Tę kobietę niezwykle zaskoczył fakt, że kiedy Polska przeżywała trudności gospodarcze i brakowało wielu produktów żywnościowych, tym niemniej Polacy przygotowywali tak wystawne poczęstunki dla zagranicznych gości, że ci z trudem mogli uwierzyć w kryzys ekonomiczny. Kiedy Polak nakrywa do stołu, to ma się wrażenie, że przyjdzie do niego cały batalion gości. Taki, ot, sobie przykład: jeśli polska mama powie wam, że ma tzw. trudne dziecko, to nie oznacza to, że dziecię porzuciło szkołę lub że poszukuje je policja. Po prostu dzieciak nie dojadł swój obiad. A czy ukraińskie mamusie nie mówią to samo w podobnych przypadkach?

Perspektywy udanego rozwoju polskiej sztuki wzorniczej związane są z wysokim poziomem oświaty w tej dziedzinie. Obecnie w Polsce pracuje 7 akademii sztuk plastycznych: w Krakowie, Warszawie, Gdańsku, Katowicach, Łodzi, Poznaniu i Wrocławiu. Otwarto także cały szereg szkół średnich, w których uczy się wzornictwa, a także pododdziały związane ze sztuką wzorniczą w

szkolach wyższych i średnich. We współczesnej Polsce jest niezwykle popularne centrum wystawowo-konferencyjne – Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości, które znajduje się w miasteczku Cieszyn, tuż obok granicy z Czechami. Tutaj organizowane są międzynarodowe wystawy, seminaria, konferencje, w czasie których omawia się współczesne kwestie związane ze wzornictwem, kierunki badań nad nim, generuje pewne decyzje odnośnie dalszego rozwoju tej dziedziny twórczości. Wygląda na to, że Śląski Zamek może stać się epicentrum, gdzie rodzić będą się nowe, wspaniałe idee rozwoju wzornictwa w Centralnej i Wschodniej Europie.

Książka Wiktora Danylenki „Przyszłość europejskiego wzornictwa: Czechy, Polska, Ukraina” zawiera wiele kolorowych i czarno-białych ilustracji.

Jestem przekonany, że książka ta zacieka nie tylko fachowców, ale także tych, którzy interesują się rozwojem współczesnej, europejskiej sztuki.

Anatol ZBOROWSKI

Tłum. D. Jaworska

Kijowskie nastroje WIKLINOWE

Praca M. Moroz „Dzień”

Jeśli chcecie zawsze być w dobrym humorze i harmonii ze światem, warto częściej mieć sprawę z wikliną. Zapach wierzby pozytywnie wpływa na system nerwowy, dlatego zajmowanie się rzeźbą wiklinową przynosi tylko samo zadowolenie. Takimi właśnie słowami organizatorzy III. Międzynarodowego Pleneru Artystycznej Plastyki Wiklinowej zachęcali kijowian do pracy z tym materiałem.

Na plener ten, zaplanowany na dwa ostatnie letnie tygodnie, do stołecznego Narodowego Ośrodka Ekologiczno-Naturalistycznego przyjechali artyści z Ukrainy, Szwajcarii, Meksyku, Mołdowy oraz 10. mistrzów z Polski. Każdy z nich wykonał oryginalną pracę z wikliny w stylu land-art na wyznaczonym obszarze parku, którego jaskrawą ozdobą pozostaną przez dłuższy czas.

Z Polski na Plener przyjechali artyści zawodowi, z których większość jest członkami stowa-

rzyszenia artystycznego „Wiklina”. Jak powiedziała Małgorzata Maczkowiak – jedna z jego członkiń, stowarzyszenie powstało 10 lat temu i obecnie zajmuje się nie tylko plenerowymi formami, lecz również promowaniem plastyki wiklinowej i innych materiałów ekologicznych.

Niestety do Kijowa nie zdołał przyjechać (problemy rodzinne) kierownik „Wikliny”, autor znanych projektów artystycznych Stanisław Dziubak. A szkoda, gdyż w programie Pleneru zaplanowano warsztaty pod jego kierownictwem. „Pan Dziubak to świetny specjalista projektów użytkowych i ogrodowych. Jego prace eksponowane są w nowo powstałym „Domu Wikliny” w Rudnikach nad Sanem” – powiedziała p. Małgorzata. Nawiasem mówiąc, Małgorzata Maczkowiak w Kijowie bierze udział nie tylko w Plenerze. Przedstawia też swą wystawę malarską „Oni” w kijowskiej gale-

rii „Irena”, którą można zwiedzić jeszcze i we wrześniu.

Podczas Pleneru ciekawy i niezwykle, jak na mój gust, wytwór stworzyła polska malarka Maria Moroz. Obraz wiklinowych wiatraków na trawie zatytułowała „Dzień”. „Ródlę tej inspiracji stały się znaki, alfabet z różnych krajów europejskich, wśród których znalazły się też znaki runiczne. Dzień – oznacza dobrą energię, coś nowego, i w ogóle jest to znak dobra” – podzieliła się refleksją p. Moroz.

Dużym zainteresowaniem gości cieszyły się prace artystki z Meksyku Diany Dujak. Uwielbia komponować z wikliny części ludzkiego ciała. Tym razem wypłota nogę, a w jej kolekcji jeszcze ma nos, ucho, rękę wykonane z różnych materiałów: wikliny, papieru mache, lateksu, ceramiki. Takie jej ukierunkowanie, jak powiedziała, wywodzi się z tradycji meksykańskiej: jeśli, na przykład, człowiek ma poważne kłopoty ze wzrokiem, to żeby wrócić do zdrowia – musi przynieść do świątyni zrobione z czegoś oko.

W Polsce i Europie Zachodniej artystyczna plastyka wiklinowa rozwija się już od dziesięcioleci. Archaiczne rzemiosło, którego wyrobami upiększają swój byt różne narody świata, głęboko utrzymało się również w ukraińskiej kulturze i życiu codziennym.

Zaznaczmy, że celem tego pleneru była transformacja rzemiosła archaicznego oraz jego integracja w przestrzeni sztuki współczesnej. Wykorzystując technikę plastyki wiklinowej, artyści tworzą instalacje, kompozycje ozdoby, obiekty land-artu, które upiększają krajobrazy parków, a także mogą istnieć samodzielnie w przestrzeni sal wystawowych, muzeów, dekorować widowiska czy show-programy.

Daria PIOTROWSKA

Sztuka

Z cyklu LEGENDY POLSKIE

Kazimierz Wielki kumem

B yło coraz chłodniej i ciemniej, deszcz padał dzień cały, więc i drogi rozmiękły; wreszcie słońce zaszło i noc nastąpiła, żadnym nie rozjaśniona światłem. Do ubogiej chaty w końcu wioski ktoś zapukał. Gospodarz drzwi otworzył, a do izby wszedł żebrak z kijem w rękę i workiem płóciennym na plecach, mokry i zabłocony.

- Niech będzie pochwalony!

- Na wieki wieków.

- Przenocujcie mnie, gospodarzu, strudzony jestem bardzo, z drogi idę.

Kmieć pokiwał głową i westchnął.

Wreszcie spać się pokładli. Nazajutrz ubogi wcześniej zniknął z chaty, ale kmieć do południa czekał na ojca chrzestnego. Aż tutaj od Krakowa jadą piękne kolasy i dworzanie na koniach, a wszyscy zatrzymują się przed biedną chatą. Wieśniak oczom nie wierzy. Wtem z pierwszej karocy wysiada pan wspaniały, bogato ubrany, a zupełnie podobny do biedaka, którego wczoraj przyjął tak gościnnie. Był to sam król Kazimierz, zwany Królem Chłopów.

- Juści ostańcie, kiedy nie macie schronienia. Na dworze ciemno i mokro; wygodnie wam tutaj nie będzie, bo chata mała, dzieci siedmoro, a obok, w drugiej izbie, chora żona. Ale z serca was proszę: czym chata bogata.

Podróżny musiał być bardzo zmęczony, bo zaraz usiadł i patrzył dookoła po ubogiej izbie. Wieśniak przyniósł mu chleba, miodu, mleka trochę, posłał świeżego siana i znów po coś wyszedł; ale za chwilę wrócił, niosąc małe dziecko na rękę.

- Bóg mi dał ósme – rzekł, pokazując je ubogiemu.

Dziad popatrzał na dziecko i rzekł do wieśniaka:

- Ono wam przyniesie szczęście, zobaczcie. Zatrzymajcie się ze chrztem do jutra, do południa, a przyślę wam chrzestnego ojca, bardzo dobrego człowieka.

Kmieć zgodził się zaczekać. Zasiadli za stołem, obcy rozpytywał ciekawie o wszystko: co słycać we wsi, co ludziom dokuca, czego im brak najbardziej, jak można by zaradzić złemu.

- Podzieliłeś się wczoraj ze mną chlebem i chatą, ja ci dziś do chrztu syna trzymać będę. Siadaj z dzieckiem do pojazdu.

Chłop nie wiedział, co z sobą robić; i nie śmiał, i szczęśliwy był okrutnie, i nie umiał dziękować tak dobremu panu. Król posadził go obok siebie i pojechali do kościoła. Ale na tym nie koniec. Poznawszy potrzeby ludu, Kazimierz starał się im zaradzić, pomóc, osłonić przed uciskiem, wymierzyć sprawiedliwość, dać ulgę w pracy a możliwość zarobku.

Bo rozumiał doskonale ten Król Chłopów, że kraj dopiero wtedy będzie bogaty, potężny, kiedy lud w nim będzie zamożny i szczęśliwy. Dlatego wiedział chaty w ubogim przebraniu. Chciał własnymi oczami widzieć dolę wieśniaka, poznać prawdę, aby wiedzieć, co robić.

Naturalnie, że nie zapomniał o gościnnym kumie. Chrzestnego syna wychował na księdza. Był to mąż bardzo uczony, nazywał się Kazimierz Trzaska.

Cecylia NIEWIADOMSKA

Festiwal

Polskie projekty lwowskich „Kontrastów”

W dniach 16 września – 6 października we Lwowie odbędzie się XIII. Międzynarodowy Festiwal Współczesnej Muzyki Poważnej „Kontrasty”, który organizuje Lwowska Filia Narodowego Związku Kompozytorów Ukrainy razem z obwodową filharmonią. Tym razem 75. lat muzyki XX. stulecia Festiwal zaprezentuje przy pomocy retrospektyw muzycznych panoram różnych krajów, jaka znalazła się w programie imprezy. Ów program dopełni projekt Instytutu Polskiego w Kijowie, poświęcony 125. rocznicy urodzin znanego kompozytora polskiego Karola Szymanowskiego. Zauważmy, że w programie całego Festiwalu będzie sporo polskiej muzyki i polskich wykonawców.

Jak powiedział dyrektor Lwowskiej Filharmonii Obwodowej Wołodymyr Sywochop, w tym roku Festiwal „Kontrasty” nie sformował specjalnej rady, natomiast zaproponował swego rodzaju eksperyment w organizacji imprez festiwalowych. Nowinką stanie się to, że programy koncertowe Festiwalu będą miały swoich koordynatorów. Z polskiej strony będą nimi Tadeusz Wielecki oraz Jerzy Stankiewicz.

Młody polski wiolonczelista Bartosz Koziak, którego lwowia-

nie zapamiętali z występu na zeszłorocznym Festiwalu „Aksamitowa Kurtyna”, wystąpi w sobotę 22. września z koncertem solowym na scenie Domu Muzyki Organowej i Kameralnej, prezentując publiczności utwory Pendereckiego, Juna, Bergera, Ksenakisa, Golligera i Paslo, które łączy wspólna nazwa „Sympl”. Natomiast fortepianowy koncert Macieja Grzybowskiego skoncentruje się tylko na polskiej muzyce współczesnej dla fortepianu. Pianista zaprezentuje utwory polskich kompozytorów: Szymanowskiego, Szymańskiego, Lutosławskiego oraz rosyjskiego kompozytora Czajkowskiego.

Światowej sławy Festiwal „Warszawska Jesień”, który był pierwowzorem lwowskich „Kontrastów”, zawita do Lwowa z koncertem filharmonijnym p.t. „Warszawska Jesień prezentuje...”. W koncercie

wystąpi polsko-niemiecki „Zespół Muzyki Nowej” pod batutą dyrygenta R. Bona. Wykona on utwory Spelintera, Zabela, Kejda i Sydorrenko. Przyjazd tego dużego kolektywu do Lwowa sponzoruje Niemiecka Rada Muzyczna. Taki prezent lwowianie otrzymają z okazji 50-lecia Festiwalu „Warszawska Jesień”, któremu współcześnie kompozytorzy ukraińscy zawiązują licznie zamówione utwory, po raz pierwszy tam wykonane. Finałem „Kontrastów” stanie się wielki projekt Polskiego Instytutu w Kijowie, poświęcony 125. rocznicy urodzin Karola Szymanowskiego. Wystąpią: kwartet smyczkowy „Wilanów” (Tadeusz Gadżina – pierwsze skrzypce, Paweł Łosakiewicz – drugie skrzypce, Ryszard Duż – altówka, Marian Wasiółka – wiolonczela).

„Tegoroczne projekty, jak nigdy, są tematycznymi; każdy program ma odpowiednią nazwę, co nawiązuje do określonego tematu w muzyce XX. wieku. Jeśli to sformuje pewną koncepcję, nie będę zaprzeczał, lecz uznaję, że w takim razie Festiwal nabrał swego sensu” – zaznaczył Wołodymyr Sywochop.

Daria PIOTROWSKA

(z materiałów www.zik.com.ua)

Fragment niezwykłego meczu, który niedawno stoczyli w Kijowie parlamentarzyści rozwiązanego Sejmu RP i Rady Najwyższej Ukrainy. Wynik 6:1 na korzyść reprezentacyjnej drużyny Sejmu RP.

Edukacja

Wielobarwna, różnobarwna Polska nasza! Romantyczna, malownicza, tonąca w zieleni i jednocześnie taka wyjątkowo urbanistyczna, współczesna Warszawa! W Łazienkach Królewskich ktoś się rozkoszuje czarującymi dźwiękami muzyki Szopena, ogląda na scenach letnich „Pana Tadeusza” albo „Kopciuszka” Charlesa Perraulta. A obok stoją namioty strajkujących pielęgniarzy. I nikt nikomu nie przeszkadza!

Lato 2007 w Warszawie... Jakie ono było dla nas, uczestników kursu dla nauczycieli języka i literatury polskiej za granicą, zorganizowanego przez Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie na zlecenie Polonijnego Centrum Nauczycielskiego w Lublinie?

Ale zajęcia to rzecz
główna...

I to rzeczywiście tak było, przynajmniej dla większości uczestników kursu „Nauczyciel języka i literatury polskiej wobec wyzwań współczesnej kultury”. Był to interesujący kurs, „nasycony” wykładami i zajęciami praktycznymi z różnych dziedzin polskiej kultury, literatury, sztuki, języka. Nawet odbyły się takie pozytywne dla każdego nauczyciela (i nie tylko) warsztaty, jak „Emisja głosu”, przeprowadzone przez mgr M. Sławińską, zochaną w swoim zawodzie, co właśnie dobrze odczuli wszyscy obecni na jej warsztatach.

Porywające zajęcia z literatury najnowszej (mgr P. Sieniuc), teorii literatury (dr G. Wołowicz), metodyki nauczania języka polskiego jako obcego (dr Wójtowicz), literatury współczesnej (prof. P. Mitzner), zajęcia warsztatowe z metodyki analizy tekstu lirycznego (mgr

Dyrektor Polonijnego Centrum Nauczycieli w Lublinie dr Wójtowicz, główny specjalista Departamentu Kształcenia Ogólnego i Specjalnego Krystyna Petri, prodziekan wydziału nauk humanistycznych Dorota Kielak

Odpoczynek i rozrywka

I znów wspomnijmy o teatrze, gdyż organizatorzy kursu sprawili

Ale, mówiąc na serio, kiedy nas, uczestników kursu, którzy przyjechali z Ukrainy, Niemiec, Białorusi, Grecji, Polski, Rosji, dyrektor Polonijnego Centrum Nauczycieli w Lublinie dr Wójtowicz, główny specjalista Departamentu Kształcenia Ogólnego i Specjalnego Krystyna Petri, prodziekan wydziału nauk humanistycznych Dorota Kielak i kierownik dziekanatu UKSW Tatiana Frydrych spytały o naszych problemach – to (po gorącym podziękowaniu za wspaniałe szkolenie) zasadniczą kwestią, która brzmiała z ust przedstawicieli różnych krajów, była sprawa respektowania polskich dyplomów, która dotychczas nie jest rozwiązana, na przykład, na Ukrainie.

Młodzi obywatele Ukrainy jadą do Polski, studiują, otrzymują dyplomy polskiej uczelni, które potem nie są uznawane na Ukrainie! Według Pani Krystyny Petri, nadal prowadzone są pertraktacje między Ministerstwami Edukacji Polski i Ukrainy, ale z powodu stałych, nieprzewidywanych zmian politycznych na Ukrainie i rotacji składu personalnego w Ministerstwie Edukacji Ukrainy, jak na razie, nie ma żadnej możliwości rozstrzygnięcia tego ostrego zagadnienia. Według przedstawicieli z Niemiec, trzeba pracować nad uznaniem statusu nauczyciela polonijnego, bo właśnie w Niemczech nauczyciele języka polskiego nie mają praw, a szkoły języka polskiego funkcjonują wyłącznie dzięki Kościołowi katolickiemu. Natomiast moim, „dziennikarskim zdaniem” (o czym oczywiście powiedziałam naszym drogiem organizatorom), jeszcze za mało jest dobrych szkoleń ze współczesnego języka polskiego, literatury i sztuki właśnie dla dziennikarzy! Chociaż tak bardzo lubią nauczyciele i poloniści zarzucać pracownikom środków masowego przekazu analfabetyzm. Tylko ktoś jak nie nauczyciel musi nas uczyć?

Uniwersytet
im. Kardynała Stefana
Wyszyńskiego
w Warszawie zaprasza!

W imieniu administracji UKSW prodziekan wydziału nauk humanistycznych Dorota Kielak prosiła przekazać ukraińskiej młodzieży ciepłe zaproszenie na studia do ich wyższej uczelni. Opłata dla studentów ze Wschodu jest najniższa, a czasami administracja może powziąć decyzję pozwolić studentowi studiować w ogóle bezpłatnie!

Uczelnia kształci ponad 18 tysięcy studentów na 21 kierunkach studiów. Najpopularniejszymi kierunkami są psychologia, prawo, administracja, politologia i socjologia. W tym roku uruchomione zostaną dwa nowe kierunki studiów: stosunki międzynarodowe i archeologia.

Swietlana

NIESTIEROWA-PRZYBYKOWSKA

Dzięki za szkolenie,
dzięki za Warszawę!Dom Rekolekcyjny
UKSW i...

„magia” daty 07.07.07

Mieszkaliśmy w Domu Rekolekcyjnym, usytuowanym w centrum lasu na Bielanach. I oczywiście nie ma nic lepszego dla człowieka, który przyjechał, na przykład, z przemysłowego Doniecka, aniżeli owo świeże, leśne powietrze! A dookoła jeszcze rozlokowały się: piękny, starodawny kościół i współczesne, oryginalne bloki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) i Seminarium Duchownego...

„Osobliwością główną” Uniwersytetu jest szopka z prawdziwym osiołkiem, który chociaż i przywita każdego przybyłego gościa, ale czasami może podczas miłego spotkania nagle zatrzęsć długimi odstającymi uszami i odskoczyć – właśnie dlatego nie zaleca się go głaskać.

A w Domu Rekolekcyjnym płynęło życie konsekrowane. Przyjeżdżały różne grupy z różnych stron Polski, Francji, Hiszpanii, dużo księży i zakonnic dla prowadzenia rekolekcji ze swoimi parafianami.

Tym niemniej na porannej Mszy Świętej, która odprawiana była codziennie o 7. rano w małej kapliczce, spotykałam prawie zawsze tylko sześciu księży, i Msza odbywała się bez żadnej (oprócz mnie) świeckiej osoby. Uczestnicy kursu albo jeszcze spali do „ostatniej możliwości”, albo szli na śniadanie. Tak już jest! Laicyzacja, niestety, dotknęła i części polskiej inteligencji, o czym miałam przekonać się i później, rozmawiając ze znajomymi warszawiakami...

Jednak siódmego lipca w kościołach Warszawy było naprawdę, „gorąco”!

Białe suknie z powiewającymi na wietrze welonami, garnitury z obowiązkową muszką, ozdobione limuzyny można było spotkać w każdej części Warszawy w tę sobotę 07.07.07. Magia tej daty sprawiła, że warszawiacy brali śluby na potęgę. Wiele par postanowiło „pomóc własnemu szczęściu” i zdało się na szczęśliwą cyfrę siedem. Powtórka dopiero za tysiąc lat! I to jest gwarancja szczęścia? „Nie – odpowiadali – ale szczęściu trzeba pomóc!

D. Zych) nie pozostawiły obojętnym żadnego z uczestników.

Nadzwyczaj pozytywnymi dla wszystkich były zajęcia z kultury współczesnego języka polskiego, które świetnie przeprowadził dr T. Korpysz. Bo, naprawdę, problem pisemnego zastosowania języka polskiego nadal istnieje zarówno wśród Polaków mieszkających za granicą, jak i na terenie Polski, i

nam przyjemność obejrzenia wspaniałej, mądrej sztuki w Teatrze Powszechnym w Warszawie „Albośmy to jacy tacy...” według „Wesela” Wyspiańskiego (scenariusz, reżyseria: Piotr Cieplak).

Reżyser łączy różne rodzaje teatru w jeden zaskakujący spektakl. Pierwsza część, z graną na żywo muzyką (m.in. utwory Marcina Świetlickiego), to pędzący w szalo-

Grupa słuchaczy kursu dla nauczycieli w Warszawie

nawet wśród nauczycieli i dziennikarzy. Szczerze mówiąc, według mnie, to jest problem główny całej Polonii. Problem ostro potrzebujący swego rozstrzygnięcia.

Niezwykłą i bardzo interesującą kategorię zajęć stanowiły zajęcia dotyczące sztuki teatru i kina. Warsztaty edukacji teatralnej (reż. W. Rudzki), „Teatr współczesny – teatr najnowszy w Polsce (dr M. Napiątkowa), „Kino współczesne – najnowsze tendencje w polskim filmie” (dr K. Taras) – wartość wiedzy, którą zdobyli uczestnicy kursu nawet trudno ocenić!

Oglądaliśmy na zajęciach fragmenty sztuk teatralnych i zapoznaliśmy się ze współczesnym, cyfrowym polskim filmem „Edi” (reż. Piotr Trzaskalski, scen. Wojciech Lepianka, Piotr Trzaskalski) oraz „Patrzę na Ciebie, Marysiu” (reżyseria i scenariusz Łukasza Barczyka). Chcę podkreślić, że to jest jeszcze jeden nasz problem: Polonii brakuje wiedzy o nowych tendencjach współczesnego polskiego kina i sztuki teatralnej. Chociaż ta wiedza musi być cechą właściwą inteligencji polonijnej.

nym rytmem „Happening”. Druga – to już III. akt „Wesela” Wyspiańskiego, odbywający się w zupełnie innej przestrzeni. Wracają tylko polskie sprawy, klótnie, wyzwiska. Dużo zabawy, a potem smutek po ostatniej kwestii: „Nic się nie słyszą, ino granie”. Właśnie w taki sposób traktują swoją sztukę autorzy spektaklu. A według mnie, ten niezwykle spektakl jest znakomity, jaskrawą parodią nie tylko na polską, ale i ukraińską (!) rzeczywistość polityczną, i każdemu, kto będzie miał możliwość obejrzenia tej sztuki, polecam obowiązkowo to uczynić!

Spektakl „Albośmy to jacy tacy...” jest jeszcze bardzo „świeży” – jego premiera odbyła się 26 maja 2007 r. Oprócz życia teatralnego mieliśmy jeszcze wycieczki – do Zamku Królewskiego i wzruszającego serce każdego prawdziwego Polaka Muzeum Powstania Warszawskiego...

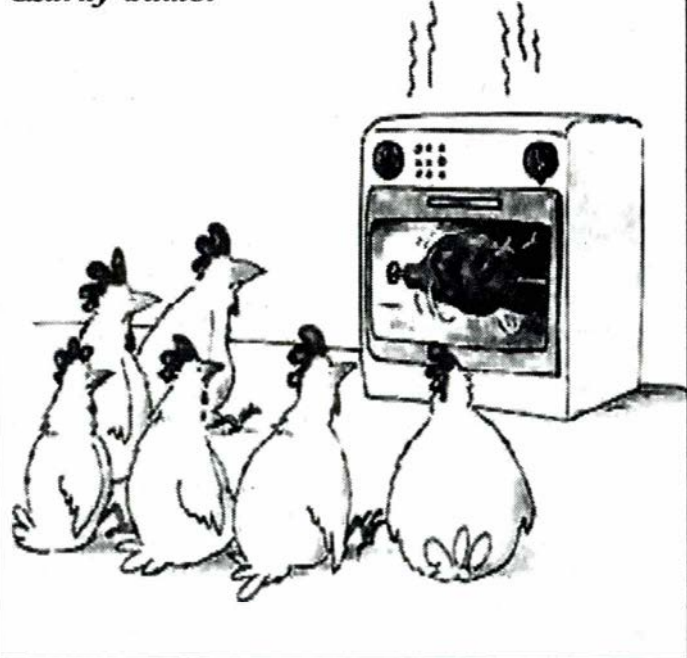
Problemy są

Oczywiście, kiedy kierownictwo zaczyna pytać: czy są problemy i prośby, to one obowiązkowo będą, nawet na pustym miejscu. Taka już jest natura człowieka.

RYSOWNICY POLSCY

Czarny bumor

Czy wiesz, że:

- ✓ Kopiec Kościuszki w Krakowie zrobiła ludność polska w latach 1820-1823 ku czci bohatera narodowego Tadeusza Kościuszki, kopiec ma 34 metry wysokości.
- ✓ Joanna Chmielewska sprzedała w Rosji ponad 10 milionów egzemplarzy powieści kryminalnych.
- ✓ Według przepisów Międzynarodowej Federacji Bokserskiej w ringu nie mogą występować brodaczy zawodnicy.
- ✓ Jupiter przewiduje, że do roku 2009, 59% europejskich domów będzie mieć Internet.
- ✓ Król państwa Suazi (w południowej Afryce) zwany Sobhuza II miał 99 żon i prawie 200 potomstwa.

Bombowa paczka

Mieszkaniec Torunia postanowił wysłać kumplowi w USA granat w paczce (prawdziwy, choć bez ładunku wybuchowego), czym spowodował panikę w urzędzie pocztowym w Gdyni i postawił na nogi policję oraz pirotechników. Koszt operacji - kilkanaście tys. zł. pójdzie jednak na konto nas wszystkich, bo polskie przepisy nie zakazują przesyłania atrap. Nadawca paczki może teraz podać Poczcie Polską do sądu za zniszczenie zawartości paczki i niedostarczenie jej do adresata.

Przysłowia na wrzesień

- ◆ Gdy wrzesień bez deszczów będzie w zimie wiatrów pełno wszędzie.
- ◆ Gdy we wrześniu krety kopią po nizinach, będzie wietrzna, ale lekka zima.
- ◆ Święty Idzi (1.09) nic już w polu nie widzi.

Благодійні внески на підтримку „Дзєнника Київського” просимо перераховувати за реквізитами, які подаємо на нашій інтернет-сторінці www.dk.com.ua

- Na korytarzu czeka ojciec pani dziecka z olbrzymim bukietem kwiatów - mówi.

Salowa w szpitalu do szczęśliwej matki - Czy mam go wprowadzić?

- A broń Boże. Tutaj w każdej chwili może pojawić się mój mąż...

***

Wariaci zdenerwowali się i pobili lekarza. Ten nazajutrz skarży się ordynatorowi:

- Nic nie rozumiem. Gdy któryś mówi „63”, albo „85”, wszyscy się śmiali...

- To proste - wyjaśnia ordynator. - Ponomerowali dowcipy, które znają i wystarczy, że któryś powie liczbę, oni przypominają sobie ten dowcip i śmieją się z niego.

- To dlaczego gdy powiedziałem „104” pobili mnie?

- Bo powyżej setki są dowcipy o wariatach.

***

Studenci piją wino na korytarzu, wtem nadchodzi prof. ksiądz...

- Co pijecie?!

- Wodę proszę księdza....

- Wodę? Pokażcie.....

Przebież to wino!!!

- Cud! Cud! Ksiądz zamienił wodę w wino!!!

***

Do szpitalnej sali wchodzi facet:

- Kto miał badania robione dwudziestego?

- Ja - jeden z pacjentów podnosi rękę.

- Ile pan ma wzrostu?

- Metr siedemdziesiąt.

- Aha - facet odwraca się na pięcie i wychodzi.

- Panie doktorze, jak moje wyniki? - woła za nim pacjent.

- Nie jestem lekarzem tylko stolarzem.

***

Na egzaminie ustnym z fizyki student napisał wzór. Profesor pyta go:

- Skąd pan wziął ten wzór?

- Z głowy! - odpowiada student.

- Panie... - mówi profesor - ... gdybym miał taką głowę, to bym na niej spodnie nosił!

**Szczyt ciemnoty:
Zapalić jedną zapałkę,
a potem drugą,
aby zobaczyć,
czy ta pierwsza się pali.**

Naj... Naj... Naj ...

Ponad kilogramowy prawdziwek!

Krzysztof Sochacki z Pradel na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej znalazł w pobliskim lesie rekordowego prawdziwka. Bоровik, którego obwód kapelusza ma 79 centymetrów i waży 1,28 kg jest zdrowy. Grzyb rekordzista rósł przy leśnej ścieżce, którą pan Krzysztof jechał rowerem.

Nie zdobył wódki żmijowej

Jan Tomaszewski - „człowiek, który zatrzymał Anglię”, znany bramkarz złotej reprezentacji Polski w piłce nożnej, posiada kolekcję 342 butelek z alkoholem z całego świata. Swoje zbiory gromadzi od 30 lat.

Do najciekawszych zalicza zieloną whisky z Ameryki Północnej, czarną polewkę ze Szwecji, z zawartością skorpionów w butelce, w kształcie popiersia Napoleona czy butelkę w kształcie kopyta z Brazylii.

Godny uwagi jest fakt, iż właściciel kolekcji nigdy nie pije trunków ze swoich zbiorów, preferuje czerwone wytrawne wino. Żałuje, że dotąd nie udało mu się zdobyć wódki żmijowej.

WITOLD GOMBROWICZ - Myśli

- Miłość i nienawiść są dwoma obliczami tego samego.
- Różnica między Polakiem a Francuzem polega na tym, że jeden lubi kobietę rozebraną, a drugi nagą.
- Niekoniecznie trzeba być bogiem, by mieć wyznawców.
- Koniec i bomba, a kto czytał, ten trąba!

Zalety makaronu

Polecamy go wszystkim, którzy dbają o zdrowie. Nie tuczy, jest łatwo strawny i poprawia samopoczucie.

Jego podstawowym składnikiem są węglowodany, doskonałe źródło energii. Zawiera także aminokwasy potrzebne do sprawnego funkcjonowania układu nerwowego (walina) oraz układu krwiotwórczego (fenyloalanina), dbające o prawidłowe funkcjonowanie wątroby (leucyna, metionina). Nie do pogardzenia jest także zawarta w każdej porcji makaronu dawka witamin z grupy B oraz magnezu, wapnia, fosforu i żelaza.

Kto go unika w obawie, że jądanie makaronowych potraw źle wpłynie na jego sylwetkę, powinien wiedzieć, że ten mit obalono już dawno. Naprawdę tuczący jest makaron tylko w połączeniu z tłustymi, zawiesistymi sosami. Natomiast podany z lekkim sosem warzywnym lub łyżką oliwy wymieszanej z ziołami, pokrojoną w kostkę szynką i odrobiną startego sera stanowi pełnowartościowe danie, które nas nasyci, ale nie będzie obciążało żołądka.

Warto na jego bazie przyrządzać także kolacje, i to nie tylko dlatego, że jest lekko strawny. Prawdą jest bowiem i to, że makaron uszczęśliwia: talerz spaghetti pozwoli uporać się z całodziennym stresem. Zawarte w nim węglowodany podnoszą poziom serotoniny w mózgu, co wpływa niezwykle korzystnie na nasze samopoczucie.

Smacznego!

Ponad kilogramowy prawdziwek!

Krzysztof Sochacki z Pradel na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej znalazł w pobliskim lesie rekordowego prawdziwka. Bоровik, którego obwód kapelusza ma 79 centymetrów i waży 1,28 kg jest zdrowy.

Grzyb rekordzista rósł przy leśnej ścieżce, którą pan Krzysztof jechał rowerem.

**DZIENNIK
KIJOWSKI**

„Дзєнник Київський”
Рєсєтр. свід. КВ 7502 від 03.07.2003 р.
Засновники:
Дєржавний Комітет України
у справах національностей та рєлігії
Спілка поляків в Україні
Рєдакція газети „Дзєнник Київський”

Redaktor Naczelny:
Stanisław Panteluk
WYDAWCA: PRG „Dziennik Kijowski”
Dyrektor:
zast. red. naczelnego **Borys Dragin**
Adres redakcji - Адреса редакції
ul. Saksagańskiego 40/85 a, Kijów, 01033
вул. Саксаганського, 40/85а, Київ, 01033
tel./fax: (044) 246 61 39
E-mail: pau@dk.com.ua

Zespół redakcyjny:
Eugeniusz Gołybard - korespondent,
Dorota Jaworska - tłumacz-korektor,
Łarysa Kaszczyk - księgowa, Andżelika
Płaksina - redaktor techniczny, Eugeniusz
Tuzow-Lubański - korespondent.

Numer przygotowało kolegium redakcyjne
reprezentujące organizacje polonijne Ukrainy.

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, nie zamówionych rękopisów nie zwraca i pozostawia za sobą prawo do skrótów. Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają poglądom redakcji.

Redaktor prowadzący
Stanisław Panteluk

Газета виходить 2 рази на місяць.
Передплатити можна протягом року в
усіх віддєленнях зв'язку України.
Індекс передплати 30678.

Переплатна вартість 48 коп. на місяць.

Роздїрна ціна у продажі - договірна.

Газета надрукована у ВАТ „Київська правда”.

Зам. 3346 Тираж 3 500

1 2 3 4 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16